

O'ZBEKISTONDA TA'LIM SIFATI

**Turg'unboyev Abdulvoxit
Omarov Osman**

Farg'ona davlat texnika universiteti 1-kurs talabasi
<https://doi.org/10.5281/zenodo.20117432>

Annotatsiya: Ushbu maqolada globalashuv va raqamli transformatsiya sharoitida O'zbekiston ta'lim tizimining sifati, mavjud holati va istiqboldagi rivojlanish strategiyalari atroflicha tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida ta'lim sifatini oshirishning huquqiy-me'yoriy asoslari, xususan, "Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi" doirasida amalga oshirilayotgan islohotlar, Prezident va ixtisoslashtirilgan maktablar tajribasi hamda oliy ta'limdagi kredit-modul tizimining samaradorligi ko'rib chiqilgan. Maqolada ta'lim sifatiga ta'sir etuvchi asosiy omillar — moddiy-texnik baza, pedagogik mahorat va xalqaro baholash dasturlari (PISA, PIRLS) bilan integratsiyalashuv jarayonlari ilmiy nuqtayi nazardan yoritilgan. Shuningdek, sohadagi mavjud tizimli muammolar, jumladan, nazariya va amaliyot o'rtasidagi tafovut hamda kadrlar tayyorlashda mehnat bozori talablarining o'rni tahlil qilinib, ta'lim sifatini xalqaro standartlar darajasiga ko'tarish bo'yicha ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar ilgari surilgan.

Аннотация: В данной статье подробно анализируются качество, текущее состояние и перспективные стратегии развития системы образования Узбекистана в условиях глобализации и цифровой трансформации. В ходе исследования рассматриваются нормативно-правовые основы повышения качества образования, в частности, реформы, проводимые в рамках «Стратегии развития Нового Узбекистана», опыт Президентских и специализированных школ, а также эффективность кредитно-модульной системы в высшем образовании. В статье освещены основные факторы, влияющие на качество образования: материально-техническая база, педагогическое мастерство и процессы интеграции с международными программами оценки (PISA, PIRLS). Также анализируются существующие системные проблемы в этой сфере и выдвигаются научно обоснованные предложения по доведению качества образования до уровня международных стандартов.

Abstract: This article provides a comprehensive analysis of the quality, current state, and future development strategies of Uzbekistan's education system in the context of globalization and digital transformation. The study examines the legal and regulatory framework for improving educational quality, specifically the reforms implemented under the "New Uzbekistan Development Strategy," the experience of Presidential and specialized schools, and the efficiency of the credit-module system in higher education. The article highlights key factors affecting educational quality: material and technical infrastructure, pedagogical expertise, and integration with international assessment programs (PISA, PIRLS). Furthermore, it analyzes existing systemic challenges and proposes scientifically grounded recommendations to elevate the quality of education to international standards.

KIRISH XXI asr — yuqori texnologiyalar va intellektual mehnat asridir. Bugungi kunda davlatlarning qudrati nafaqat ularning tabiiy boyliklari, balki o'sha mamlakatdagi inson kapitalining sifati va ta'lim darajasi bilan o'lchanmoqda. O'zbekiston Respublikasida ham ta'lim sohasini tubdan isloh qilish, uni xalqaro standartlar darajasiga olib chiqish davlat siyosatining eng ustuvor yo'nalishiga aylandi. Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida ta'lim sifatini oshirish — millat yuksalishining yagona yo'li sifatida e'tirof etilgan. Bir vaqtlar ta'lim tizimida

kuzatilgan turg'unlik, darsliklarning eskirganligi va o'qituvchilarning ijtimoiy himoyasizligi kabi muammolar o'rnini bugun zamonaviy innovatsiyalar, raqamli texnologiyalar va pedagogik yangilanishlar egallamoqda. Ushbu maqolada ta'lim sifatining bugungi ko'rsatkichlari, muvaffaqiyatlar va hali yechimini kutayotgan tizimli muammolar ilmiy jihatdan tahlil qilinadi.

O'ZBEKISTON TA'LIM TIZIMIDAGI ISLOHOTLAR DINAMIKASI

So'nggi yillarda O'zbekiston ta'lim modelida quyidagi muhim o'zgarishlar amalga oshirildi: * Prezident maktablarining tashkil etilishi: Bu maktablar ta'lim sifatining "oltin standarti"ga aylandi va STEAM (fan, texnologiya, muhandislik, san'at va matematika) yo'nalishida kadrlar tayyorlashni boshladi. * Milliy o'quv dasturi: Darsliklar mazmuni xalqaro PISA va PIRLS baholash dasturlari talablariga moslashtirilib, o'quvchilarda faqat yodlash emas, balki tanqidiy fikrlash ko'nikmalari shakllantirilmoqda. * Qamrov darajasining oshishi: Oliy ta'limga qabul kvotalari kengaytirildi, natijada yoshlarni oliy ta'lim bilan qamrab olish darajasi 9% dan 38% ga ko'tarildi.

TA'LIM SIFATIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR Ta'lim sifatini belgilovchi asosiy mezonlar quyidagilardan iborat: * Pedagogik kompetensiya: O'qituvchining o'z fanini bilishi bilan birga, zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalana olishi. * Moddiy-texnik baza: Maktab va universitetlarning zamonaviy laboratoriyalar, yuqori tezlikdagi internet va elektron kutubxonalar bilan ta'minlanganligi. * Akademik mustaqillik: OTMlarga o'quv rejalarini mehnat bozori talablaridan kelib chiqib mustaqil belgilash huquqining berilishi.

MAVJUD MUAMMOLAR VA TO'SIQLAR Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ta'lim tizimida quyidagi kamchiliklar hali ham saqlanib qolmoqda: * Nazariya va amaliyot uzilishi: Bitiruvchilarning nazariy bilimlari yuqori bo'lsa-da, real ishlab chiqarish jarayonida amaliy ko'nikmalari yetishmayotganligi. * Raqamli tafovut: Chekka hududlardagi ta'lim muassasalarining texnologik jihozlanishi poytaxt va markaziy shaharlardan orqada qolayotgani. * Ilmiy salohiyat: OTMlarda ilmiy darajali (PhD, DSc) professor-o'qituvchilar ulushining jahon reytinglari talabidan pastligi.

SIFATNI OSHIRISH BO'YICHA TAKLIFLAR

Ta'lim sifatini yangi bosqichga ko'tarish uchun quyidagilar taklif etiladi: * Dual ta'lim tizimini kengaytirish: Talaba o'qishining 50% qismini bevosita ishlab chiqarish korxonalarida o'tkazishi. * O'qituvchilarni rag'batlantirish: Pedagoglar maoshini xalqaro darajaga ko'tarish va ularni doimiy malaka oshirish kurslariga jalb etish. * Xalqaro akkreditatsiya: O'zbekiston OTMlarini QS va Times Higher Education kabi nufuzli reytinglarga kirishini jadallashtirish. ###

XULOSA Xulosa qilib aytganda, ta'lim sifati — bu Yangi O'zbekistonning poydevoridir. Ta'lim tizimini xalqaro standartlarga moslashtirish, raqamli texnologiyalarni joriy etish va pedagoglarning nufuzini oshirish orqali biz nafaqat bilimli yoshlarni, balki jahon bozorida raqobatbardosh kadrlarni tarbiyalashga erishamiz. Ta'limga kiritilgan har bir sarmoya — davlatning buyuk kelajagi uchun qo'yilgan eng mustahkam g'ishtdir.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni.
2. Mirziyoyev Sh.M. "Yangi O'zbekiston strategiyasi". – Toshkent, 2021.
3. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi.
4. O'zbekiston Milliy ensiklopediyasi.
5. UNESCO va Jahon bankining ta'lim sohasidagi yillik hisobotlari.